

Sygn. akt IV CSK 241/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku H. M. S.
przy uczestnictwie J. S.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 27 listopada 2013 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Z. oddalił apelację uczestnika od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w Z. z dnia 2 sierpnia 2013 r., którym ustalony został skład majątku wspólnego uczestników.

W skardze kasacyjnej uczestnik powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie połączył z istotnym zagadnieniem prawnym, które wyłoniło się w rozpoznawanej sprawie i zostało sformułowane w postaci pytania „czy gospodarstwo rolne przekazane następcy na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (jedn. tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 ze zm.) wchodzi w skład majątku wspólnego, czy też stanowi majątek odrębny następcy?”. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazują oczywiste naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego powołane w podstawach skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w niej element interesu publicznego. Z tej przyczyny rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania albo jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), ponieważ tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest

mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie każde zatem orzeczenie, nawet gdyby było wadliwie podjęte może być przedmiotem kontroli w postępowaniu kasacyjnym.

Istotne zagadnienie prawne powinno być przedstawione w sposób zbliżony do przewidzianego w art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane) i odwoływać się generalnie i abstrakcyjnie do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7 - 8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, niepubl., z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, niepubl. i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, niepubl.). Skarżący powinien również wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen.

Odwołanie się do przyczyny istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane) wadzą do rozbieżnych ocen.

Wniosek skarżącego nie spełnia tych wymagań. Nie ma podstaw do uznania, że w sprawie wyłoniło się istotne, nowe i nierozwiązane dotychczas zagadnienie prawne, skoro problematyka składu majątku wspólnego małżonków, także w odniesieniu do przekazanego jednemu z małżonków gospodarstwa rolnego w zamian za rentę, była przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego, które zostały nawet przywołane w uzasadnieniu wniosku. Nie doszło również do rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wymagającej podejmowania kolejnego orzeczenia. Odmienne od dominującego nurtu orzecznictwa

zapatrywania Sądu Najwyższego nie mogą być traktowane jako rozbieżność wymagająca jeszcze jednego judykatu. Do tych orzeczeń Sąd Najwyższy odnosił się w podejmowanych uchwałach i wydawanych orzeczeniach, nie dzieląc ich. Skarżący nie przedstawił argumentów, które mogłyby prowadzić do odmiennej oceny tego problemu.

Jednolicie przyjmowane jest zapatrywanie, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Analiza wniosku i jego uzasadnienia na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku nie pozwala na przyjęcie, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawnych, którego następstwem było jaskrawo nieprawidłowe orzeczenie.

W postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]